

VĚTRNÍK

ZPRAVODAJ Č.

VYSOKÉ NAD JIZEROU

Program:

DNES - 16. 10. 1982 - SOBOTA

- 11,00 - Vítání DS Vysoká Libeň na MěNV
- 12,45 - Větrovanka před Krakonošem
- 13,00 - Vítání DS Vysoká Libeň před Krakonošem
- 13,45 - Vítání DS Boleradice na MěNV
- 14,00 - Větrovanka před Krakonošem
- 14,30 - Vítání DS Boleradice před Krakonošem
- 15,00 - Setkání hostů, odborné poroty a organizačního štábu v malém sále Krakonoše
- 16,00 - Slavnostní zahájení XIII. NP VZDS
 - Divadelní představení M.Gorkij: Měšťáci
- 19,30 - M.Gorkij: Měšťáci
- 22,00 - Setkání souboru s patrony na Větrově

ZÍTRA - 17. 10. 1982 - NEDĚLE

- 9,00 - Seminář o Gorkého Měšťácích - malý sál Krakonoše
- 13,30 - Rozloučení s DS Vysoká Libeň v malém sále
- 14,30 - Vítání DS Konstantinovy Lázně na MěNV
- 14,45 - Větrovanka před Krakonošem

Národní přehlídka vesnických a zemědělských divadelních souborů

Hrát amatérské divadlo není na našem venkově nic nového a ni neobvyklého. Proměnily se jen podmínky, za kterých se tato léty zakořeněná tradice uskutečňuje, proměnily se vztahy mezi lidmi na jevišti i v hledišti. Amatérskému divadlu na vesnici je z oficiálních míst přikládán takový význam, jaký mu právem náleží. To potvrzuje též skutečnost, že se v letošním roce uskutečňuje již XIII. ročník NP VZDS.

Z A S P O Ě Ě N Ý M C Í L E M

O vesnických souborech lze již nyní právem říci, že tvoří divadlo s plným vědomím společenské závažnosti své činnosti. Členové souborů obětují hodiny studia svým zájmovým disciplinám zvoleného oboru. Zřizovatelé souborů mají zájem na kvalitě i reprízovosti inscenací, podporují družební vztahy s jinými soubory, při čemž velký podíl na uskutečnění těchto snah mají národní výbory všech stupňů se svými metodickými zařízeními a organizace Národní fronty. /pokračování na str.2/

/pokračování ze str. 1/

- 15,00 - Vítání DS Konstantinovy Lázně před Krakonošem
16,00 - Divadelní představení A. a V. Mrštíkovi: Maryša
22,00 - Setkání souboru s patro-
ny na Větrově

/pokračování ze str. 1/

Je naším společným přáním, aby letošní přehlídka vesnických a zemědělských divadelních souborů ve Vysokém nad Jizerou byla opět důstojným završením soutěživých snah souborů v minulé divadelní sezóně ve všech zúčastněných krajích. Tak tedy:

Hodně zdaru !

-kdo-

Porota letošní přehlídky bude pracovat ve staronovém složení. a navíc - vzhledem k onemocnění odborného pracovníka UKVČ Viktora Oktábce - v nezvyklém počtu čtyř. Předsedat bude Antonín BAŠTA, režisér Malého divadla v Českých Budějovicích, členy jsou odborná pracovníce KKS Brno Libuše ZBOŘILOVÁ, režisér a dramaturg Zdeněk POŠÍVAL a dramaturg KKS Ústí nad Labem Ilja BUREŠ. Funkci tajemnice poroty zastává za onemocnělou M. Císařovou pracovníce KKS Hradec Králové Karla DORROVÁ. Přejeme samá pěkná představení k hodnocení a příjemnou atmosféru na dopoledních seminářích.

Nejen potravou duševní je živ divadelník na přehlídkách. Aby i té pro žaludky bylo dostatek a abychom si pochutnali, o to se postará zotavovna Větrov a restaurace v Krakonoši. Spát budeme /neboť i to je občas během týdne třeba/ na Větrově, v Sokolovně a v soukromí u vysockých občanů.

Prvenství z loňského roku si i letos zachoval pan Ryška z Václavovic: je opět prvním návštěvníkem, který přijel na přehlídku.

Z osmi souborů, které na XIII.NP VZDS uvidíme, jsou kromě pěti "ostřílených bardů" také tři nováčci. Jsou to divadelní soubory OB Boleradice, OB Kojice a LŠU a JZD Plumlov. Věříme, že se jim mezi námi bude líbit.

g

MAXIM GORKIJ /1868-1936/

Jeho drama Měšťáci /1901/ je důkazem, že se vzdorní a hledající Gorkého hrdinové dostávají z romantických alegorií do současného reálného světa sociálních bojů. Syntézou revolučního romantismu s nejlepšími tradicemi ruského realismu se ještě před VŘSR rodí nová umělecká tvůrčí metoda socialistického realismu.

O Měšťácích a jejich hlavním hrdinovi Nilovi se píše v Přehledu ruské literatury od nejstarších dob po dnešek /LN 1973/:

"Nil nejen dozrál pro revoluční střetnutí se všemi obhájci "čistého" života, jako je třeba stařec Vasilij Bessemenov nebo jeho děti, hlasatelé měšťácké ideologie Petr a Taťána, ale je navíc schopen dát dohromady lidi svobodné, naplněné životní energií /Cvetajevová, Šiškin, Polja, Jelena/, spojit jejich úsilí o nové společenské uspořádání Ruska podle zásady "pánem je ten, kdo pracuje". Pro Nila neexistuje jiné řešení hlavního politického problému než hlásání nevyhnutelnosti revolučního dobytí sociálních práv ruským proletariátem.

Hra Měšťáci mohutně zapůsobila nejen na ruskou, ale i na zahraniční veřejnost. Výrazný umělecký obraz Nila byl středem všeobecného zájmu právě pro svou revoluční rozhodnost. Zvláště silně zněl jeho hlas v předvěčer první ruské revoluce."

NÁŠ ROZHOVOR

... s Pepíkem Videmanem z Vysoké Libně, odehrávající se v hledišti Krakonoše po včerejším představení domácího souboru a "rušený" bouráním scény, které dotazovaný se zájmem sledoval, a proto byl nezvykle stručný.

Pepíku, proč jste si vybrali k nastudování právě Gorkého Měšťáky?

"Hra nás zaujala. Pokládáme ji za velice současnou, i když jsem se dodatečně dozvěděl, že je stará 80 let. Lidé, kteří v ní vystupují, jsou dnešní měšťáci a my se v nich poznáváme. A jestli se v nich pozná i někdo jiný, pak jsme to nedělali nadarmo."

Jak se chystáte oslavit Rok českého divadla?

"Oslavíme ho tím, že budeme mít konečně aspoň částečně divadelní prázdniny. Projevila se taková divadelní únava, že si musíme trochu vydechnout. Ale abychom nezapomněli na naše děti, a taky trochu k těm oslavám nastudujeme Princeznu Pampelišku, kterou pro nás jeden známý upravuje. Ale co z toho bude..."

A co jinak?

"Jinak jsme rádi, že jsme zase - už posedmé - tady."

Děkujeme za rozhovor - a zlomte vaz!

DŮSTOJNÝ PŘEDVEČER PŘEHLÍDKY

Včerejší večer v naplněném sále divadla patřil místnímu divadelnímu souboru Krakonoš. Přehlídkovému obecenstvu i odborné porotě se představil zdařilou inscenací hry Jiřího Hubače Dům na nebesích. Vzhledem k tomu, že divadelní ztvárnění Hubačových dramatických textů není snadným ani jednoduchým úkolem, je výsledek tvůrčí snahy vysokých obzvlášť příjemný.

Při večerním rozhovoru se souborem, jeho patrony a hosty hodnotila odborná porota jako největší inscenační vklad režijní využití hereckých kvalit typově dobře vybraných představitelů jednotlivých rolí. To bylo možno nejlépe dokumentovat výkonem Slávky Hubačkové, jejíž postava Kláry se stala svým životným projevem bezesporu dominantní v tom nejlepším smyslu slova, aniž by představitelka ztratila bytostnou potřebu partnerské spolupráce.

V celém představení byla s důsledností naplňována Hubačova pravdivost nazírání postav, což vyvolávalo silný kontakt s diváky. Citlivý smysl inscenátorů pro tempo-rytmus představení zprostředkoval většině scén přesnou pointu. Tam kde tomu tak nebylo, nesl svůj podíl na absenci už sám text.

Scénická složka podpořila celkové ideové vyznění inscenace. -kdo-

Vzděláváme se

Čtvrtá strana Větrníku bude i letos - tak jako v uplynulých dvou ročnících - věnována metodickému materiálu, který by zájemce mohl v lecčems inspirovat. Tentokrát jsme sáhli po skriptech, které vydalo KKS v Hradci Králové pro hereckou a režijní třídu Lidové konzervatoře Vě kraje. Jsou to skripta Josefa Vinaře NÁRYS PSYCHOLOGIE HERECTVÍ.

Ze stošestatřicetistránkového materiálu jsme vybrali oddíl nazvaný Motivace a ten budeme ve zkrácené podobě postupně otiskovat. Věříme, že alespoň někomu pomůžeme v jeho další divadelní práci.

Organizační štáb obdržel telegram, že na přehlídku do Vysokého přijede revizor Dukačev. Po prvním zděšení a hlubším průzkumu situace se zjistilo, že si s námi spoje poněkud zažertovaly. Takže dnes už víme, že se můžeme těšit na návštěvu sovětského režiséra soudruha Dukačeva, který v současné době pracuje v Českých Budějovicích.

Za celý rok není prý ve Vysokém tolik svateb jako během přehlídky: celkem pět. Ž by záměr?

Vinař: NÁRYS PSYCHOLOGIE HERECTVÍ

Motivace

Text dramatu /a uvažujeme nyní o dramatech dobrých, lepších/ je složitá stavba dramatických událostí, v nichž dochází k řadě jednání, k angažování dramatických postav, k jejich sebenahlédání, krizím ba přerodům. Je-li drama napsáno tak, aby bylo hodno svého jména, je zrod dramatických situací dán faktem nosného dramatického příběhu a rozvíjen jednáním postav v jisté "logice" od prvopočátku do konce. Jednání postav, které jsou smyslem dramatu, mají své více či méně odhalené a odhalitelné důvody, takže při čtení textu nám vyvstává příčina dramatického pohybu a jednání postav jako přirozená ba nutná.

Dramatická postava jedná, neboť jednání je jí souzeno dramatickými událostmi, které - tak či onak - bere za své. Dramatičnost tkví v tom, že postava může jednat, neboť v situaci /dramatické a hodné toho jména/ se jí okolnosti v nějaké podstatné míře týkají. Okolnosti na ni útočí, omezují ji v elementárních lidských, mravních a jiných kvalitách. Ostatně i proto postava jednat musí, byť se ke svému jednání staví různě. V tom je i jeden ze zákonů dramatu.

Herec, který je vtažen do této hry a jemuž je omezován dramaturgický a režijní záměr, stojí před problémem - se vši vážností, hloubkou a úplností nalézat důvody jednání své postavy a zaujmout k nim angažované stanovisko.

Herec na začátku své práce na roli - v tomto smyslu - zajímá porozumění jednání a chování "své" postavy, pochopení jí, aby snáze mohl zaujmout a posléze i vyjádřit své stanovisko. Zajímá jej i proto, že musí vést postavu v "logice" příběhu od prvopočátku do konce tak, aby měla svůj přirozený vývoj.

Herec z tohoto hlediska musí zajímat, zda a v jaké míře je postava optimisticky či pesimisticky naladěna, zda a v jaké míře má dobré či špatné vlastnosti, co ji baví, zajímá, nudí. V co doufá, o čem sní, čemu se vyhýbá a co ji přitahuje. To vše by měl herec o své postavě vědět, neboť jeho úkolem není ilustrovat text, ale dramaticky jednat.

Jak ovšem získat o všem tom informace? Základem je přirozeně dramatický příběh a režijně dramaturgický záměr. Ale o své postavě ať tak či onak, musí herec vědět ze všech účastníků tvorby představení - nejvíce.

Práce na zjišťování důvodů jednání dramatické postavy, práce na zjišťování všech druhů tendencí, které člověka ovlivňují a hýbou jím, je práce na poznání motivací.

Jde tedy o to, v čem, k čemu a jak silně je jistá dramatická postava motivována. A tato činnost je činností uvědomělou.

Nicméně již běžná zkušenost nás poučuje o tom, že nastoupit tuto cestu je snazší, než v ní dojít k žádaným výsledkům. Uveďme si příklad: Hamletův vztah k matce má v samotném příběhu celou řadu poloh - je to konvenční poloha synovská, je to poloha syna k matce, vdově, tedy matce - manželce otce, je to poloha syna k matce, která se provdala za vraha otce a tedy vlastního manžela a je to - bezpochyby i poloha muže k ženě. Všechny tyto polohy jsou vyjádřeny - před hercem stojí tedy problém tuto mnohopolohovost, tedy tuto mnohonásobnou podmíněnost vyjádřit.

Jinou stránkou věci ovšem je, že můžeme některé motivy pokládat za významnější a jiné za méně významné či dokonce podružné. Nejruznější teorie motivací zvýrazňují některé motivační tendence na úkor druhých - v rámci takových teorií může uvedený příklad potlačit některé vazby a jiné vyzdvihnout. Tak kupříkladu bývá tento vztah hrán jako výraz ambivalentní touhy a odporu - zcela v duchu klasické psychoanalýzy atd. V každém případě aniž předbíháme událostem: motivační tendence jsou mnohonásobné a mnohodimenzované, motivací je tedy vždy více a mají svoji strukturu uspořádanosti.

A právě s tímto faktem uspořádanosti souvisí fakt, že některé motivační síly jsou spíše řídicí a jiné podřízené, odvozené.

/zkráceno, - pokračování v č.2/

===== VĚTRNÍK, zpravodaj XIII.národní přehlídky vesnických a zemědělských divadelních souborů. Redakce: Alena Gasparičová, Karla Dörrová. Vydává OŠ NP VZDS. Číslo 1. Povoleno OK ONV Semily pod č. 273/82. Cena 1 Kčs.